

Sygn. akt IV Cz 137/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jolanta Deniziuk (spr.),

Sędziowie: SSO Henryk Rudy , del. SSR Beata Kopania ,

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2013 roku w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **I. H. i R. R.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Nadleśnictwu P.**

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia powództwa

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Chojnicach

z dnia 30 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 194/08

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że na wniosek o udzielenie zabezpieczenia oddalić,
2. oddalić wniosek pozwanego o przyznanie zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Chojnicach zabezpieczył roszczenie powodów, poprzez zakazanie pozwanemu Skarbowi Państwa – Nadleśnictwu P. dokonywania wyrębu i pozyskiwania drewna na gruntach leśnych objętych księgą wieczystą Kw (...) Sądu Rejonowego w Chojnicach w zakresie obejmującym działki (...) LP, (...)

W uzasadnieniu przywołał treść art. 730 § 1 k.p.c., 730¹ § 1 i 2 k.p.c. stwierdzając, że roszczenie powodów zostało uprawdopodobnione zebrany dotychczas w sprawie materiałem dowodowym, zaś ich interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia wynika celu, jaki powodowie mają w toczącym się postępowaniu. Wskazał w tym miejscu, że po nabyciu na własność spornych gruntów, powodowie planują czerpać z nich pożytki, w tym w szczególności zyski ze sprzedaży drewna. Sąd I instancji stwierdził, że planowany przez Nadleśnictwo P. w 2013 roku wyręb drzew na części spornych gruntów, zuboży je pod względem ekonomicznym. Podkreślił, że niniejszy proces prawdopodobnie zakończy się w nieodległej przyszłości, zaś jednym z celów zabezpieczenia jest antycypacyjne, tymczasowe udzielenie zainteresowanemu takiej samej ochrony, jaką ma mu zapewnić przyszłe orzeczenie. Stwierdził, że rolą sądu jest nie tylko merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, ale także niedopuszczenie do tego, by jego orzeczenie stało się fikcją, co w obliczu wyrębu znacznej ilości drzew mogłoby do tego doprowadzić. Sąd Rejonowy stwierdził, że udzielenie zabezpieczenia, w obliczu rychłego ukończenia procesu, nawet w przypadku niekorzystnego dla powodów

rozstrzygnięcia, nie spowoduje u pozwanego zwłoki w realizacji planu urządzenia lasu do 2018 roku, których nie mógłby w tym czasie nadrobić.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł pozwany Skarb Państwa – Nadleśnictwo P., wnosząc o jego uchylenie i oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że Nadleśnictwo P. planuje w 2013 roku wyciąć na spornym terenie (obejmującym 129,22 ha) drzewostan z 2,06 ha, wykonać nasadzenia na obszarze 5,27 ha oraz przeprowadzić szereg zabiegów pielęgnacyjnych i ochronnych. Podniósł, że nieuzasadnione są twierdzenia, iż planuje przeprowadzić wyręb lasu z powodu możliwej utraty spornych gruntów i nie zamierza dokonać na tym terenie żadnych zabiegów zmierzających do odtworzenia zalesienia, z uwagi na swój wątpliwy interes ekonomiczny. Powołał się w tym miejscu na art. 7 ust. 1 ustawy o lasach, który nakłada na niego obowiązek prowadzenia trwałej, zrównoważonej polityki leśnej, zmierzającej m.in. do ukształtowania struktury lasów oraz ich wykorzystywania w sposób i w tempie zapewniającym trwale zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności, potencjału regeneracyjnego i żywotności. Skarżący wskazał również, że błędne są twierdzenia dotyczące odłożenia planowanej wycinki do 2018 roku, tj. na ostatni rok obowiązywania zatwierdzonego przez Ministra Środowiska wieloletniego planu polityki leśnej. Stwierdził, iż byłoby to równoznaczne z naruszeniem zasad nawrotu cięć, pielęgnacji drzewostanu i narażało sporny fragment lasu na pojawienie się szkodników. Skarżący podniósł, że ustawa o lasach i wspomniany plan polityki leśnej zobowiązują go do prowadzenia na spornym terenie szeregu zabiegów pielęgnacyjnych wymagających z jego strony nakładów, orzeczoney zaś zakaz wyrębu i pozyskiwania drewna pozbawia go źródła dochodów umożliwiające sfinansowanie tychże prac.

Powyższe postanowienie zaskarżyła również reprezentująca pozwanego Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, wnosząc o jego zmianę i oddalenie wniosku powodów o udzielenie zabezpieczenia oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Skarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie art. 730¹ § 1, 2, 3 k.p.c., poprzez przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki do udzielenia zabezpieczenia. W uzasadnieniu wskazała, że powodowie już kilkakrotnie - bezskutecznie - składali analogiczne wnioski o udzielenie zabezpieczenia, za każdym razem motywując je planowaną na następny rok wycinką drzew. W jej ocenie przedłużający się proces nie może stanowić samodzielnej przesłanki do udzielenia zabezpieczenia. Skarżąca podniosła, że planowane czynności znajdują oparcie w ustawie o lasach i zatwierdzonych przez Ministra Środowiska planach urządzenia lasu. Udzielenie powodom zabezpieczenia prowadziłoby do sytuacji, w której Nadleśnictwo P. byłoby zobligowane do wykonania zadań z zakresu gospodarki leśnej, przy jednoczesnym pozbawieniu go możliwości uzyskania środków na ich sfinansowanie. W dalszej części zażalenia skarżąca podkreśliła, że planowana na 2013 rok wycinka ma objąć jedynie 1,8 % powierzchni spornych gruntów, zaś przewidziane nasadzenia mają zostać wykonane na obszarze stanowiącym 4 % ich powierzchni. Na koniec podniosła, że nieuzasadnione są twierdzenia o bliskim zakończeniu procesu, z uwagi na fakt, iż istnieją poważne wątpliwości co do sporządzonej na jego potrzeby opinii biegłego, a planowane oględziny nieruchomości zostały odwołane z powodu złych warunków pogodowych.

Powodowie w odpowiedzi na zażalenia wnieśli o ich oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów. W uzasadnieniu wskazali, iż przeprowadzenie planowanej na 2013 rok wycinki zuboży sporną nieruchomość o około 54.000 zł. Wyjaśnili, że z wyrębu 2 ha lasu można otrzymać 300 m³ drewna, przy czym cena za 1 m³ tego surowca sięga 180 zł (300 m³ x 180 zł = 54.000 zł).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd II instancji bez zbędnego powielania podziela argumentację, która legła u podstaw nieuwzględnienia czterech wcześniejszych wniosków powodów o udzielenie zabezpieczenia.

Sąd I instancji oparł na założeniu, że roszczenie powodów uzasadnia zebrany w toku procesu materiał dowodowy, zaś ich interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia wynika z faktu, iż po nabyciu na własność spornych gruntów, planują oni czerpać z nich korzyści, w tym w szczególności zyski ze sprzedaży drewna, przy czym planowany przez

pozwanego w 2013 roku wyrąb drzew na części spornych gruntów doprowadzi do ich zubożenia pod względem ekonomicznym.

W ocenie Sądu Okręgowego, powyższe założenia aczkolwiek logiczne, to jednak nie uwzględniają kilku istotnych okoliczności. W szczególności bowiem Sąd I instancji nie wziął pod uwagę faktu, iż planowana w 2013 roku wycinka ma objąć jedynie 2,06 ha spornej nieruchomości, tj. jedynie 1,8 % ich łącznej powierzchni. Jednocześnie pozwany jest zobowiązany wykonać na spornych gruntach nasadzenia nowego drzewostanu obejmujące obszar 5,27 ha (4% ich łącznej powierzchni). Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż planowane prace stanowią element prowadzonej od lat polityki leśnej i znajdują uzasadnienie w przepisach ustawy o lasach oraz w długoterminowych planach urządzenia lasu zatwierdzonych przez Ministra Środowiska. Pozwany ma na ich podstawie obowiązek prowadzenia trwałej, zrównoważonej polityki leśnej, zmierzającej m.in. do ukształtowania struktury lasów oraz ich wykorzystywania w sposób i w tempie zapewniającym trwale zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności, potencjału regeneracyjnego i żywotności. Istotnym elementem tej ostatniej jest z kolei planowana na dany rok wycinka określonego drzewostanu, wykonanie nowych nasadzeń, przeprowadzenie trzebieży i innych prac pielęgnacyjnych, finansowanych ze środków uzyskanych ze sprzedaży pozyskanego w ich wyniku drewna. Owa gospodarka leśna stanowi swego rodzaju układ zamknięty, w którym każde kolejne działania pozwanego finansowane są ze środków uzyskanych ze środków uzyskanych w poprzednich okresach.

Zdaniem Sądu II instancji twierdzenia o zubożeniu spornych nieruchomości w wyniku planowanej wycinki są nieuzasadnione już choćby z uwagi na porównanie wielkości obszaru, z którego drzewostan ma zostać usunięty z powierzchnią spornych gruntów. Wskaźnik 1,8 % trudno bowiem uznać za znaczący, tym bardziej jeśli zestawimy go z podobnym wskaźnikiem dotyczącym planowanego zalesienia wynoszącym 4 %. Pozwany w ramach zatwierdzonej przez Ministra Środowiska decyzji zalesi bowiem obszar przeszło dwukrotnie większy niż obszar poddany wyrębowi. W miejsce każdego wyciętego drzewa zasadzone zostaną przynajmniej dwa kolejne. Takie działanie stanowi realizację prowadzonej od lat polityki leśnej i nie jest wbrew twierdzeniom powodów spowodowane złośliwością pozwanego.

Podkreślenia wymaga również fakt, że przewidywany termin ukończenia procesu jest trudny do przewidzenia i zawsze stanowi wypadkową wielu czynników, z których jedynie część jest uzależniona od woli i sumienności stron, czy sprawności organów wymiaru sprawiedliwości. Jest on więc zdarzeniem przyszłym, którego ram czasowych nie sposób jednoznacznie określić. Tym nie mniej przewidywana długość procesu nie może w ocenie Sądu stanowić samodzielnej przesłanki uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie. Sam zaś fakt prowadzenia w niniejszej sprawie procesu nie zwalnia pozwanego od ciężącego na nim obowiązku prowadzenia na spornych terenach prawidłowej gospodarki leśnej zwłaszcza, że nieruchomości te nieprzerwanie od kilkudziesięciu lat stanowią (nadal) jego własność i objęte są planem zatwierdzonym przez najwyższe organy państwowe.

Słuszne są twierdzenia Sądu Rejonowego, iż jednym z celów udzielenia zabezpieczenia jest antycypacyjne, tymczasowe udzielenie zainteresowanemu takiej samej ochrony, jaką ma mu zapewnić przyszłe orzeczenie. Wypada jednak zauważyć, iż to właśnie dzięki tej samej, prowadzonej przez pozwanego przez wiele lat polityce leśnej, sporne nieruchomości przedstawiają sobą znaczną wartość przyrodniczą i mogą być źródłem czerpania korzyści ekonomicznych, o które dopominają się powodowie. Co istotne, nawet mimo wyrębu części drzewostanu – w przypadku pozytywnego dla nich rozstrzygnięcia sprawy – powodowie i ich spadkobiercy będą mogli czerpać korzyści ekonomiczne ze sprzedaży drewna uzyskanego z nasadzeń dokonanych przez pozwanego nie tylko w ostatnich kilkudziesięciu latach, ale i w roku 2013. Nie bez znaczenia pozostaje tutaj fakt, iż wielkość owych nasadzeń znacznie przewyższa rozmiar planowanej wycinki.

Reasumując należy stwierdzić, iż powodowie nie uprawdopodobnili istnienia przesłanki interesu prawnego, o której mowa w art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji.

Sąd oddalił wniosek o przyznanie kosztów postępowania zażaleniowego, gdyż jest on przedwczesny. Zgodnie bowiem z treścią art. 108 § 1 k.p.c. rozstrzygnięcie w tym zakresie zostanie zawarte w orzeczeniu kończącym postępowanie (punkt II sentencji).